

Tadeusz Makiewicz, Ewa Ciesielska

Psary, st. 40, gm. Jemielno, woj.
leszczyńskie, AZP 70-24/49

Informator Archeologiczny : badania 28, 59

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wśród odkrytych grobów 2 to pochówki jamowe, pozostałe popielnicowe. Popielnice znajdowano na ogół w obrębie kolistych lub owalnych jam, wypełnionych w dolnych partiach ciemną ziemią, przemieszaną ze szczątkami stosu. Chronologia znalezisk z obecnego sezonu zamyka się w ramach rozwiniętej fazy wczesnego okresu wpływów rzymskich oraz okresu późnorzymskiego, wyznaczona przez zapinkę oczkową (grób 159), A 96 (grób 154), A 130 (grób 157), fibulę zbliżoną do A 162 (grób 160).

Uwagę zwraca zespół z grobu 163, gdzie odkryto m.in. imacz z wyodrębnionymi płytkami typu J 9, nóż bojowy, grot i brzytwę. Grób 152 zawierał kolbę złożoną z 73 paciorków, w tym jeden z surowca organicznego, pozostałe szklane (1 ze złotą wkładką, 1 kubooktaedryczny). Z grobu 164 pochodzi m.in. szpila z dwustożkową główką i uszkiem, wariant Nikutowo.

Materiały złożono w Muzeum Okręgowym w Suwałkach.

Badania będą kontynuowane.

Paprotki Kolonia, st. 41, gm. Miłki, woj. suwalskie — patrz: wczesna epoka żelaza

**Psary, st. 40
gm. Jemielno, woj. leszczyńskie
AZP 70-24/49**

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii w Poznaniu
Państwowa Służba Ochrony Zabytków
w Lesznie

Badania prowadzili prof. dr hab. Tadeusz Makiewicz i Ewa Ciesielska. Finansowane przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków w Lesznie i Instytut Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Szósty sezon badań.

Zakończono badania kurhanu nr 2 oraz kontynuowano prace na kurhanie nr 1.

W kurhanie nr 2 zdjęto całkowicie nasyp, wykonując krzyżowy przekrój obiektu i odsłaniając powierzchnię pod nasypem kamiennym. Nasyp kamienny miał kształt regularnego, kolistego pierścienia o średnicy zewnętrznej 12 m i wewnętrznej 4 m. Przekroje poprzeczne wykazały, że szerokość wału kamiennego u podstawy wynosiła 4 m, zaś jego maksymalna zachowana wysokość — 1,6 m. W przekroju nasyp miał kształt zbliżony do trójkątnego, przy czym od strony zewnętrznej był on wyraźnie zaokrąglony (łukowaty). Pierścień kamienny usypano bezpośrednio na glinie calca, a więc z pewnością po uprzednim celowym zdjęciu warstwy humusu. Pod nasypem kurhanu zalegała warstwa spaleni-ny ze stosu ciałopalnego, nie zachowana jednak w sposób ciągły. Znalezione w niej nieliczne ułamki ceramiki, nie występowały zaś szczątki kostne.

W kurhanie nr 1 zdjęto całkowicie zewnętrzną (I) warstwę kamieni, odsłaniając właściwy nasyp kamienny. W centrum wyraźnie rysowało się wypełnisko wewnętrznego leja pierścienia kamiennego, co świadczy, że kurhan ten pod względem kształtu, sposobu budowy, a także rozmiarów całkowicie odpowiada kurhanowi nr 2.

Badania prowadzone w 1994 r. nie wniosły nowych elementów do zagadnienia chronologii całego zespołu. Potwierdziła się wyraźnie hipoteza o skandynawskich nawiązaniach kurhanów z Psar. Wyraźne analogie dotyczą kształtu obiektu, jego konstrukcji, charakteru obrządku pogrzebowego, obecności wieńca kamiennego oraz tzw. sydstenar, czyli przykurhanowych kamieni o charakterze ołtarzy.